

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
12. септембар 2023. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 12.09.2023

Орг јед	Број	Прилог	Вредност
09	С11-17	27	23

ПРЕДСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 99. ст 1. и 7 и члана 107 став 1. Устава Републике Србије, члана 40. ст 1. тач. 1. Закона о Народној скупштини и члана 150 став 1. Пословника Народне скупштине подносим **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О РЕСТРИКТИВНИМ МЕРАМА ЗБОГ ТЕШКИХ ПОВРЕДА ЉУДСКИХ ПРАВА.**

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Проф. др Зоран Драгишић

ZAKON O RESTRIKTIVNIM MERAMA ZBOG TEŠKIH POVREDA LJUDSKIH PRAVA (predlog)

- I. Uvod – Magnitski zakonodavstvo
- II. Tekst Zakona
- III. Obrazloženje
- IV. Prilog Izjava o usklađenosti sa propisima Evropske unije
- V. Prilog: Procena uticaja na osnovna prava i na socijalna pitanja (tabela)–

Međunarodni institut za bezbednost
septembar 2023

I. UVOD – MAGNITSKI ZAKONODAVSTVO

CILJANE SANKCIJE. Zakoni o restriktivnim merama i ciljanim sankcijama zbog povrede ljudskih prava, poznati kao tzv. Magnitski zakonodavstvo, imaju za cilj izricanje ličnih i/ili imovinskih sankcija stranim licima koja su neposredno ili posredno odgovorna za najteže povrede ljudskih prava. Poslednjih desetak godina sve veći broj država, uključujući i Evropsku uniju, opredeljuje se da u svoj pravni sistem uvede neki oblik Magnitski zakonodavstva, bilo kao posebne celovite zakone (tzv. globalni Magnitski zakoni), bilo u vidu dopuna postojećih zakona. Suština Magnitski zakonodavstva je u ciljanim sankcijama prema stranim fizičkim i pravnim licima koja su odgovorna za teške i druge povrede ljudskih prava, odnosno koja su odgovorna za ozbiljna dela korupcije čiji je ishod povreda ljudskih prava. Represivne mere u vidu ciljanih sankcije podrazumevaju izricanje individualne „ad nominam“ sankcije sa konkretnom dezignacijom imena i prezimena stranih fizičkih lica, odnosno prema konkretno označenim stranim pravnim licima koja su odgovorna za teške povrede ljudskih prava.

II. ZAKON O RESTRIKTIVNIM MERAMA ZBOG TEŠKIH POVREDA LJUDSKIH PRAVA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

(1) Ovim zakonom propisuju se restriktivne mere (sankcije) protiv stranih fizičkih i pravnih lica zbog teških povreda ljudskih prava i uređuje postupak njihove primene.

(2) Ovim zakonom uređuje se nadležnost organa za uvođenje restriktivnih mera i uspostavljanje Registra označenih lica, kao i odgovornost organa za vođenje registra označenih lica i operativno sprovođenje restriktivnih mera.

(3) Ovaj zakon primenjuje se i povodom vršenja koruptivnih radnji označenih fizičkih i pravnih lica koje su povezane sa teškim povredama ljudskih prava

Cilj zakona

Član 2.

(1) Cilj ovog zakona jeste uvođenje restriktivnih mera kao ciljanih sankcija protiv individualno označenih stranih fizičkih i/ili pravnih lica zbog teških povreda ljudskih prava.

(2) Razlog za uvođenje restriktivnih mera kao ciljanih sankcija protiv konkretnog fizičkog i/ili pravnog lica je otklanjanje nedostatka postojećih međunarodnih i nacionalnih restriktivnih mera ograničavanja i sankcija državama.

Nadležnost

Član 3.

O uvođenju restriktivnih mera protiv individualno označenih stranih fizičkih i pravnih lica zbog teških povreda ljudskih prava (u daljem tekstu: označena lica), odlučuje Vlada Republike Srbije.

Primena zakona

Član 4.

(1) Ovaj zakon primenjuje se na teritoriji Republike Srbije, uključujući njen vazdušni prostor, kao i u svim vazduhoplovima i na svim brodovima pod njenom jurisdikcijom.

(2) Ovaj zakon primenjuje se na svako strano fizičko lice unutar ili izvan teritorije Republike Srbije.

(3) Ovaj zakon primenjuje se na svako pravno lice unutar ili izvan teritorije Republike Srbije koje je osnovano ili registrovano u skladu sa zakonom Republike Srbije, kao i na ona pravna lica koja celini ili delimično obavljaju delatnost na teritoriji Republike Srbije.

(4) Ovaj zakon ne primenjuje se na državljane Republike Srbije.

Načelo zakonitosti i pravičnosti

Član 5.

(1) Uvođenje restriktivnih mera protiv označenih stranih fizičkih i pravnih lica zbog teških povreda ljudskih prava mora biti zakonito i pravično i u skladu sa ciljem zbog kojih se uvode.

(2) Fizička i pravna lica protiv kojih se uvode restriktivne mere imaju pravo na sudsku i drugu pravnu zaštitu i odbranu u skladu sa zakonom.

Načelo transparentnosti i srazmernosti

Član 6.

(1) Svaka radnja ili odluka u postupku uvođenje restriktivnih mera protiv stranih označenih fizičkih i pravnih lica zbog teških povreda ljudskih prava mora biti javno dostupna,

temeljno obrazložena i lako razumljiva.

(2) Kada se fizičkom ili pravnom licu nalaže obaveza, primeniće se ona propisana mera koja je povoljnija ukoliko se i time ostvaruje svrha utvrđena ovim zakonom.

Načelo tačnosti i bezbednosti podataka

Član 7.

(1) Podaci u Registru označenih stranih fizičkih i pravnih lica protiv kojih su uvedene restriktivne mere zbog teških povreda ljudskih prava moraju biti tačni, potpuni i ažurni.

(2) Podaci u Registru označenih stranih fizičkih i pravnih lica moraju biti zaštićeni od nezakonitog ili slučajnog uništenja, gubitka ili izmene podatka, svakog neovlašćenog pristupa podacima ili njihovog neovlašćenog odavanja ili drugih vidova nezakonite obrade.

(3) Lični podaci označenih fizičkih lica moraju biti bezbedni i zaštićeni u skladu sa propisima o zaštiti podataka o ličnosti.

II. POVREDE LJUDSKIH PRAVA

Teške povrede ljudskih prava

Član 8.

(1) U smislu ovog zakona, teške povrede ljudskih prava su:

- 1) genocid,
- 2) zločini protiv čovečnosti,
- 3) mučenje i drugi surovi, neljudski ili ponižavajući postupci ili kažnjavanje,
- 4) ropstvo,
- 5) vansudska, neposredna ili proizvoljna pogubljenja i ubistva,
- 6) otmica i prisilni nestanak osoba,
- 7) proizvoljna hapšenja ili pritvaranja.

(2) U smislu ovog zakona, teške povrede ljudskih prava su i povrede ljudskih prava koje su rasprostranjene, sistemske ili kada na drugi način ozbiljno ugrožavaju ljudska prava, što uključuje, ali se ne ograničava na:

- 1) trgovinu ljudima,
- 2) povredu ljudskih prava od strane krijumčara migranata,
- 3) seksualno i rodno zasnovano nasilje,
- 4) povredu slobode mirnog okupljanja i slobode udruživanja,
- 5) povredu slobode mišljenja i izražavanja,
- 6) povredu slobode veroispovesti ili ličnog uverenja.

Shodna primena instrumenata međunarodnog prava

Član 9.

(1) Radi utvrđivanja teških povreda ljudskih prava iz člana 8. ovog zakona shodno se primenjuju instrumenti međunarodnog prava, posebno:

- 1) Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima;
- 2) Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima;
- 3) Konvencija o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida;
- 4) Konvencija protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja;
- 5) Međunarodna konvencija o uklanjanju svih oblika rasne diskriminacije;
- 6) Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena;
- 7) Konvencija o pravima deteta;
- 8) Međunarodna konvencija o zaštiti svih osoba od prisilnog nestanka;
- 9) Konvencija o pravima osoba sa invaliditetom;
- 10) Protokol o sprečavanju, suzbijanju i kažnjavanju trgovine ljudima, posebno ženama i decom, koji dopunjuje Konvenciju Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala;
- 11) Rimski statut Međunarodnog krivičnog suda;
- 12) Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda;
- 13) Uredba Saveta (EU) 2020/1998 od 7. decembra 2020 o restriktivnim merama za ozbiljna kršenja i kršenja ljudskih prava, Odluka Saveta (CFSP) 2020/1999 od 7. decembra 2020 o restriktivnim merama za ozbiljna kršenja i kršenja ljudskih prava.

III. OZNAČENA LICA

Registar označenih lica

Član 10.

(1) Registar označenih fizičkih i pravnih lica protiv kojih su uvedene restriktivne mere zbog teških povreda ljudskih prava (u daljem tekstu: Registar), uspostavlja, vodi i ažurira Uprava za sprečavanje pranja novca (u daljem tekstu: Uprava).

(2) Registar sadrži informacije potrebne za utvrđivanje identiteta fizičkih ili pravnih lica, ukoliko su takve informacije dostupne. Za fizička lica ove informacije uključuju: ime i prezime, pseudonim(e), datum i mesto rođenja, adresu prebivališta, odnosno boravišta, državljanstvo, broj pasoša i broj lične isprave, pol, zanimanje i funkciju. Za pravna lica ove informacije uključuju: naziv(e), mesto, datum i broj upisa u Registar, kao i mesto poslovanja.

(3) Registar posebno sadrži i razloge zbog kojih je fizičko ili pravno lice upisano u Registar.

(4) Uprava obaveštava fizičko ili pravno lice se da se upisuje u Registar na adresi prebivališta, boravišta ili sedišta, ukoliko je poznata, a ukoliko adresa nije poznata putem javne objave. Ukoliko je lice već upisano u Registar, obaveštava se da se došlo do bitno novih dokaza ili druge značajne promene podataka u Registru.

(5) Fizičkom ili pravnom licu koje se upisuje u Registar, mora se pružiti mogućnost da se o tome izjasni, odnosno ukoliko je lice već upisano u Registar, da se izjasni o novim dokazima i drugim okolnostima i promenama u Registru.

(6) O svakoj promeni u Registru označenih lica Uprava obaveštava Vladu, ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove, ministarstvo nadležno za spoljne poslove, upravu carina, Agenciju za privredne registre, Republičko javno tužilaštvo, Narodnu banku Srbije i druge domaće i strane zainteresovane subjekte.

(7) Spisak fizičkih ili pravnih lica u Registru označenih lica pregleda se u redovnim intervalima, a najmanje svakih 12 meseci.

(8) Spisak označenih fizičkih i pravnih lica iz Registra objavljuje se na internet stranici Uprave.

Označeno lice

Član 11.

(1) Označeno lice je fizičko ili pravno lice, odnosno grupa, drugi entitet ili udruženje, registrovano ili neregistrovano, protiv kojeg su uvedene restriktivne mere i koje je po tom osnovu upisano na listi u Registru označenih lica.

(2) Označeno lice je i svako drugo fizičko ili pravno lice koje se dovodi u vezu sa označenim fizičkim i pravnim licima iz stava 1. ovog člana.

(3) Fizička i pravna lica koja su u vezi sa označenim licima i koja postupaju u ime ili po nalogu označenih lica ili su na drugi način kontrolisana od strane označenih lica, mogu biti članovi uže porodice označenih lica (bračni ili vanbračni partner, roditelji, braća i sestre, deca, usvojena deca i pastorčad, uključujući u njihove bračne ili vanbračne partnere), fizička i pravna lica koja imaju poslovne odnose sa označenim licima i na koja označena lica posredno ili neposredno imaju dominantan uticaj na vođenje poslova i donošenje odluka, kao i druga fizička i pravna lica koja sa označenim licima iz stava 1. ovog člana imaju interesni odnos.

Opravdano uverenje

Član 12.

(1) Strana fizička i pravna lica upisuju se u Registar na osnovu opravdanog uverenja da su izvršila teške povrede ljudskih prava i/ili sa njima povezane koruptivne radnje.

(2) Opravdano uverenje je onaj stepen uverenja koji razuman čovek prosečnih intelektualnih sposobnosti može steći na osnovu indicija, dokaza, odnosno činjenica koje su opštepoznate ili dokazive, kao i verodostojnih informacija kojima raspolažu nadležni državni organi.

Postupak za označavanje lica

Član 13.

(1) Postupak za označavanje lica sprovodi Vlada Republike Srbije (u daljem tekstu: Vlada).

(2) Vlada rešenjem utvrđuje fizičko ili pravno lice, odnosno lica koja se upisuju na listu u Registru označenih lica na osnovu predloga nadležnih državnih organa.

(3) Predlog nadležnih organa iz stava 2. ovog člana obavezno sadrži obrazloženu osnovu opravdanog uverenja da je fizičko, odnosno pravno lice odgovorno za teške povrede ljudskih prava i sa njima povezanih koruptivnih radnji.

Označavanje lica na predlog nadležnog državnog organa

Član 14.

(1) Uprava ili ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove ili nadležno javno tužilaštvo ili organ nadležan za bezbednosne i obaveštajne poslove može podneti Vladi pisani i obrazloženi predlog akta kojim se traži da se fizičko ili pravno lice, odnosno lica upiše na listu u Registru označenih lica. Uz predlog akta prilažu se podaci o licu, kao i informacije koje ukazuju na opravdanost uverenja da je fizičko, odnosno pravno lice odgovorno za teške povrede ljudskih prava.

(2) Vlada, na osnovu opravdanog uverenja, odlučuje o stavljanju predloženog fizičkog ili pravnog lica na listu označenih lica koja se upisuju u Registar.

(3) Rešenje o stavljanju na listu lica koja se upisuju u Registar dostavlja se označenom licu lično.

(4) Rešenje o stavljanju na listu lica koja se upisuju u Registar objavljuje se, u skladu sa zakonom, u "Službenom glasniku Republike Srbije" i na zvaničnim internet stranicama Uprave i ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove.

(5) Vlada, preko ministarstva nadležnog za spoljne poslove, upućuje molbu drugoj državi da ograniči raspolaganje imovinom licu koje je rešenjem Vlade stavljeno na listu lica koja se upisuju u Registar, ukoliko postoji saznanje da označeno lice ima imovinu u drugoj državi.

(6) Molba drugoj državi sadrži podatke o licu, činjenice koje ukazuju na opravdanost

uverenja da je fizičko, odnosno pravno lice odgovorno za teške povrede ljudskih prava, kao i podatke o imovini koja može biti predmet ograničavanja raspolaganja.

Označavanje lica na zahtev druge države

Član 15.

(1) Zahtev za stavljanje na listu lica koja se upisuju u Registar i ograničavanje raspolaganja imovinom ili sredstvima učinjen od strane druge države, dostavlja se diplomatskim putem. Zahtev mora biti obrazložen.

(2) Vlada, na osnovu opravdanog uverenja da je fizičko, odnosno pravno lice odgovorno za teške povrede ljudskih prava, u najkraćem roku, rešenjem odlučuje o zahtevu druge države za stavljanje lica na listu označenih lica koja se upisuju u Registar.

(3) Vlada, preko ministarstva nadležnog za spoljne poslove, obaveštava državu koja je podnela zahtevu o stavljanju lica na listu označenih lica koja se upisuju u Registar.

(4) Rešenje o stavljanju na listu označenih lica koja se upisuju u Registar, doneto na osnovu obrazloženog zahteva strane države, dostavlja se označenom licu.

(5) Rešenje o stavljanju na listu označenih lica koja se upisuju u Registar na zahtev druge države objavljuje se, u skladu sa zakonom, u "Službenom glasniku Republike Srbije" i na zvaničnim internet stranicama Uprave, ministarstva nadležnog za spoljne poslove i ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove.

Sudska zaštita

Član 16.

(1) Rešenje Vlade kojim je označeno lice stavljeno na listu lica koja se upisuju u Registar je konačno i protiv njega se ne može izjaviti žalba.

(2) Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana može se, u skladu sa zakonom, tužbom pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda. Posebni razlozi za pokretanje upravnog spora su pogrešno utvrđeni identitet lica i nepostojanje osnova za upis lica na listu u Registru

označeni lica. Nadležni sud donosi odluku u upravnom sporu u roku od 15 dana od dana podnošenja tužbe.

IV. RESTRIKTIVNE MERE

Pojam

Član 17.

(1) Restriktivne mere kao ciljane sankcije zbog teških povrede ljudskih prava protiv označenih stranih fizičkih lica mogu biti zabrana ulaska u Republiku Srbiju i/ili ograničavanje raspolaganja imovinom.

(2) Restriktivna mera kao ciljane sankcije zbog teških povrede ljudskih prava protiv označenih pravnih lica je ograničavanje raspolaganja imovinom.

Restriktivne mere protiv fizičkih lica

Član 18.

(1) Strano označeno fizičko lice u smislu ovog zakona je fizičko lice koje, u skladu sa zakonom, nema državljanstvo Republike Srbije, a protiv kojeg se uvode restriktivne mere i koje je upisano na listi u Registru označenih lica.

(2) Restriktivne mere protiv označenih stranih fizičkih lica zbog težih povreda ljudskih prava obuhvataju mere kojima se, u skladu sa zakonom, sprečava ulazak fizičkih lica na teritoriju Republike Srbije ili tranzit preko njene teritorije, posebno:

- 1) odbijanje izdavanja, odnosno poništavanje ili ukidanje izdate vize stranom fizičkom licu, za boravak na teritoriji Republike Srbije ili tranzit preko njene teritorije;
- 2) odbijanje ulaska stranom fizičkom licu koje ima važeću vizu, kojem nije potreba viza ili koje može ući na teritoriji Republike Srbije sa važećom ličnom kartom.

(3) Restriktivne mere iz stava 2. ovog člana uvešće se i za fizička lica koja pružaju finansijsku, tehničku ili materijalnu podršku ili na drugi način učestvuju u radnjama teških povreda ljudskih prava, posebno u njihovom planiranju, usmeravanju, naručivanju,

pomaganju, pripremi, olakšavanju ili podsticanju.

(4) Restriktivne mere uvešće se i za fizička lica koja su povezana sa licima navedenim u stavu 3. ovog člana.

(5) Osim restriktivnih mera navedenih u stavu 2. tačka 1. i 2. ovog člana, protiv označenih stranih fizičkih lica mogu se primeniti i restriktivne mere ograničavanja raspolaganja imovinom iz člana 20. ovog zakona.

Opravdana odstupanja

Član 19.

(1) Odstupanje od primene restriktivnih mera protiv označenih fizičkih lica zbog težih povreda ljudskih prava kojima se sprečava ulazak fizičkih lica na teritoriju Republike Srbije ili tranzit preko njene teritorije dozvoljeno je u opravdanim situacijama, posebno:

- 1) Republika Srbija nije u obavezi, da u smislu ovog zakona, zabrani ulazak ili tranzit preko svoje teritorije svojim državljanima;
- 2) Republika Srbija nije u obavezi, da u smislu ovog zakona, zabrani ulazak ili tranzit preko svoje teritorije fizičkim licima iz člana 18. ovog zakona ukoliko prema međunarodnom pravu ima obaveze:
 - (a) kao zemlja domaćin međunarodne međuvladine organizacije;
 - (b) kao zemlja domaćin međunarodne konferencije sazvane ili pod pokroviteljstvom Ujedinjenih nacija;
 - (c) prema multilateralnom sporazumu o dodeljivanju privilegija i imuniteta.
- 3) Odredba stava 2. ovog člana primenjuje se i u slučaju kada je Republika Srbija domaćin Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS).

(2) Republika Srbija može odobriti odstupanje od primene restriktivnih mera protiv fizičkih lica iz člana 18. ovog zakona i u sledećim opravdanim situacijama:

- 1) ukoliko je putovanje opravdano hitnom humanitarnom potrebom;
- 2) ukoliko je putovanje opravdano zbog prisustva međudržavnim sastancima ili sastancima na kojima se vodi politički dijalog koji neposredno promovíše političke ciljeve zbog kojih su uvedene restriktivne mere, posebno ako je u

pitanju okončanje teških povreda ljudskih prava.

(3) Republika Srbija može odobriti odstupanje od uvođenja restriktivnih mera protiv fizičkih lica iz člana 18. ovog zakona ukoliko je ulazak ili prelazak preko njene teritorije neophodan za vođenje sudskog ili drugog pravnog postupka.

(4) Fizičkim licima iz člana 18. ovog zakona kojima se dozvoljava ulazak ili tranzit preko teritorije Republike Srbije, odobrenje je ograničeno isključivo na svrhu zbog koje odobrenje dato.

(5) Odluku kojom odobrava odstupanje od primene restriktivnih mera protiv fizičkih lica iz člana 18. ovog zakona donosi Vlada.

V. OGRANIČAVANJE RASPOLAGANJA IMOVINOM

Restriktivne mere ograničavanja raspolaganja imovinom

Član 20.

(1) Restriktivne mere ograničavanja raspolaganja imovinom zbog težih povreda ljudskih prava mogu se primeniti prema označenom stranom fizičkom licu, kao i prema označenom pravnom licu.

(2) Imovina, u smislu ovog zakona, podrazumeva sva finansijska sredstva, svu imovinu bilo koje vrste, pokretnu ili nepokretnu, materijalnu ili nematerijalnu, bez obzira kako je stečena, isprave ili instrumente u bilo kojoj formi, kojima se dokazuje svojina ili interes u odnosu na takva sredstva ili imovinu (npr. bankarski krediti, putnički i bankovni čekovi, novčane uputnice, deonice, hartije od vrednosti, obveznice, menice, akreditivi, kamata, dividenda ili drugi prihod naplaćen na osnovu ili nastao iz tih sredstava ili imovine i dr).

(3) Imovina označenog lica iz stava 2. ovog člana je imovina koja se nalazi u svojini ili državini označenog lica ili kojom označeno fizičko ili pravno lice posredno ili neposredno upravlja.

(4) Ograničavanje raspolaganja imovinom podrazumeva zabranu prenosa, konverzije, raspolaganja i premeštanja imovine ili upravljanje tom imovinom na osnovu odluke nadležnog državnog organa.

(5) Restriktivne mere protiv označenih fizičkih i pravnih lica zbog težih povreda ljudskih prava obuhvataju mere kojima se ograničava raspolaganje imovinom, svim finansijskim sredstvima i svim ekonomskim resursima u posedu, vlasništvu, na raspolaganju ili pod kontrolom:

- 1) označenih fizičkih ili pravnih lica, odnosno grupa, udruženje ili drugih entiteta koji su odgovorni za teške povrede ljudskih prava, u smislu ovog zakona;
- 2) fizičkih ili pravnih lica, odnosno grupa, udruženje ili drugih entiteta koji pružaju finansijsku, tehničku ili materijalnu podršku teškim povredama ljudskih prava ili koja na drugi način učestvuju u takvim radnjama, između ostalog planiranjem, usmeravanjem, naručivanjem, pomaganjem, pripremom, olakšavanjem ili poticanjem takvih radnji;
- 3) fizičkih ili pravnih lica, odnosno grupa, udruženje ili drugih entiteta povezanih sa fizičkim ili pravnim licima, odnosno grupama, udruženjima ili drugim entitetima iz stava 5. tačka 2. ovog člana.

(6) Nije dopušteno da se u bilo kom obliku finansijska sredstva ili ekonomski resursi neposredno ili posredno, u celosti ili delimično stave na raspolaganje fizičkim ili pravnim licima i drugim entitetima iz stava 5. tačka 1-3.

Neposredna obaveza izveštavanja

Član 21.

(1) Svako pravno ili fizičko lice obavezno je da prilikom vršenja delatnosti ili obavljanja poslovanja (u daljem tekstu: obavezno lice) utvrdi da li je u poslovnim ili drugim sličnim odnosima sa označenim licem. Ako pravno ili fizičko lice utvrdi da ima poslova ili drugih sličnih odnosa sa označenim licem dužno je da odmah ograniči raspolaganje imovinom označenog lica i o tome obavesti Upravu najkasnije u roku od 24 časa.

(2) Obavezno lice dužno je da obustavi, odnosno ograniči raspolaganje imovinom označenog lica do prijema rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom ili obaveštenja da

rešenje nije doneto, a najduže sedam dana od dana dostavljanja obaveštenja Upravi. Obavezno lice ne sme učiniti dostupnom svoju ili tuđu imovinu označenom licu, licu koje označeno lice direktno ili indirektno poseduje ili kontroliše, kao i licu koje postupa u ime i za račun označenog lica ili po njegovim instrukcijama.

(3) Obavezno lice dužno je da uz obaveštenje Upravi dostavi ime i prezime, adresu, odnosno naziv i sedište, kao i svu pisanu ili elektronsku dokumentaciju i druge informacije od značaja za identifikaciju označenog lica, imovine i posla ili drugih značajnih odnosa.

(4) Obaveštenje i informacije dostavljaju se u pisanoj ili elektronskoj formi, a ako se dostavljaju telefonskim putem, obaveštenje se mora potvrditi u pisanoj formi.

Upis u registar privrednih subjekata i ugovor o prometu nepokretnosti

Član 22.

(1) Agencija nadležna za vođenje registra privrednih subjekata, udruženja, zadužbina, fondacija, kao i sudovi i javni beležnici dužni su da pregledaju listu označenih lica upisanih u Registar pre svakog upisa u registar privrednih subjekata, udruženja, zadužbina ili fondacija, odnosno pre sačinjavanja ili potvrđivanja ugovora o prometu nepokretnosti.

(2) Upis u registar privrednih subjekata, udruženja, zadužbina ili fondacija neće se izvršiti, niti će se ugovor o prometu nepokretnosti sačiniti, odnosno potvrditi, u slučaju da je označeno lice predloženo za direktora, odgovorno lice ili većinskog vlasnika privrednog subjekta, udruženja, zadužbine, fondacije ili ako je označeno lice ugovorna strana kod prometa nepokretnosti.

(3) Obaveštenje o neizvršenju upisa u registar privrednih subjekata, udruženja, zadužbina, fondacija ili o odbijanju sačinjavanja, odnosno potvrđivanja ugovora o prometu nepokretnosti dostavlja se Upravi bez odlaganja.

(4) Radnje i mere iz ovog člana odnose se i na lice koje postupa u ime i za račun označenog lica ili po njegovim instrukcijama.

(5) Ministar nadležan za poslove finansija, na predlog Uprave, uređuje način dostavljanja obaveštenja iz stava 3. ovog člana.

Postupanje Uprave

Član 23.

(1) Uprava može da zahteva podatke o označenom licu i njegovoj imovini od državnih organa, organizacija i lica kojima su poverena javna ovlašćenja. Državni organi, organizacije i lica kojima su poverena javna ovlašćenja su dužni da Upravi, bez odlaganja, a najkasnije narednog radnog dana od dana prijema zahteva, dostave sve podatke kojima raspolažu o označenom licu i njegovoj imovini.

(2) Uprava, bez odlaganja, a u naročito opravdanim okolnostima u najkasnije u roku od tri dana od dana dostavljanja obaveštenja ili informacije iz člana 21. ovog zakona, sačinjava izveštaj. Izveštaj sadrži i podatke o identitetu prijavljenog lica i njegovoj imovini dobijene od državnih organa, organizacija i lica kojima su poverena javna ovlašćenja, kao i zaključak da li je prijavljeno lice označeno lice i da li imovina podleže ograničavanju raspolaganja. Uprava dostavlja izveštaj bez odlaganja ministru nadležnom za poslove finansija.

(3) Ministar nadležan za poslove finansija, na predlog Uprave, uređuje način dostavljanja podataka o označenom licu i njegovoj imovini od strane državnih organa, organizacija i lica kojima su poverena javna ovlašćenja.

Rešenje o ograničavanju raspolaganja imovinom

Član 24.

(1) Ako po prijemu izveštaja iz člana 21. ovog zakona, ministar nadležan za poslove finansija utvrdi da se radi o označenom licu i imovini koja podleže ograničavanju raspolaganja, bez odlaganja, rešenjem nalaže ograničavanje raspolaganja imovinom tog lica.

(2) Rešenje o ograničavanju raspolaganja imovinom obavezno sadrži:

- 1) podatke o označenom licu;
- 2) podatke o imovini čije raspolaganje se ograničava;

3) označavanje da će imovinom upravljati Direkcija za upravljanje oduzetom imovinom, u skladu sa zakonom;

4) označavanje lica kojima se rešenje dostavlja.

(3) Rešenje o ograničavanju raspolaganja imovinom dostavlja se pravnom ili fizičkom licu kod koga se imovina nalazi, označenom licu, Direkciji za upravljanje oduzetom imovinom, Upravi, nadležnom javnom tužilaštvu, organu nadležnom za bezbednosne i obaveštajne poslove, ministarstvu nadležnom za spoljne poslove, ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove, kao i drugim državnim organima koji mogu biti povezani sa imovinom označenom u tom rešenju.

(4) Dostavljanje rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom vrši se, u skladu sa pravilima opšteg upravnog postupka.

(5) Pravno ili fizičko lice kod koga se imovina nalazi dužno je da ograniči raspolaganje imovinom na osnovu rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom.

Obaveštenje da rešenje nije doneto

Član 25.

(1) Ako po prijemu izveštaja od Uprave, ministar nadležan za poslove finansija utvrdi da se ne radi o označenom licu ili o imovini koja podleže ograničavanju raspolaganja, odnosno da nema uslova za ograničavanje raspolaganja imovinom, dužan je da bez odlaganja, u pisanoj formi, obavesti fizičko ili pravno lice iz člana 21. ovog zakona da može da nastavi aktivnosti koje je obustavilo.

(2) Obaveštenje iz stava 1. ministar nadležan za poslove finansija dostavlja i Upravi.

Trajanje ograničavanja raspolaganja imovinom

Član 26.

(1) Ograničavanje raspolaganja imovinom traje dok se označeno lice nalazi na listi lica koja su upisana u Registar, odnosno do odluke nadležnog suda donete na osnovu zakona.

(2) Ministar nadležan za poslove finansija dužan je da dva puta godišnje, na predlog Uprave, i po pribavljenom mišljenju Vlade, razmotri dalju opravdanost ograničavanja raspolaganja imovinom, i o tome donese odluku.

Upravljanje imovinom čije je raspolaganje ograničeno

Član 27.

Upravljanje imovinom čije je raspolaganje ograničeno na osnovu ovog zakona vrši Direkcija za upravljanje oduzetom imovinom, u skladu sa zakonom.

Sudska zaštita

Član 28.

(1) Rešenje ministra nadležnog za poslove finansija o ograničavanju raspolaganja imovinom je konačno i protiv njega se ne može izjaviti žalba.

(2) Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana može se tužbom pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda. Posebni razlozi za pokretanje upravnog spora su da lice kome je ograničeno raspolaganje imovinom nije označeno lice i da imovina čije je raspolaganje ograničeno nije imovina čije se raspolaganje mora ograničiti u skladu sa ovim zakonom.

(3) Upravni spor se može pokrenuti, u skladu sa ovim zakonom, za vreme trajanja ograničenja raspolaganja imovinom.

(4) Pokretanje upravnog spora ne odlaže izvršenje rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom.

Dozvoljeno korišćenje dela imovine

Član 29.

(1) Označeno lice kome je ograničeno raspolaganje imovinom može pred sudom da pokrene postupak radi izuzimanja dela imovine koji je neophodan za osnovne životne troškove (hrana, stanarina ili rata stambenog kredita, lečenje i lekovi, porez, premija

osiguranja, troškovi komunalija, troškovi za pružene pravne usluge, naknada za redovno održavanje ili čuvanje sredstava čije je raspolaganje privremeno ograničeno ili druge imovine ili ekonomskih resursa, koji su nastali nakon donošenja rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom).

(2) Za odlučivanje u postupku radi izuzimanja dela imovine stvarno je nadležan osnovni sud, u skladu sa zakonom kojim se uređuje nadležnost sudova.

(3) Sud nadležan za odlučivanje u postupku izuzimanja imovine iz stava 1. ovog člana je sud na čijem području označeno lice ima prebivalište ili boravište, odnosno sud na čijem se području nalazi imovina koja je predmet izuzimanja od ograničavanja raspolaganja imovinom.

(4) Postupak radi izuzimanja dela imovine hitan je i vodi se po pravilima vanparničnog sudskog postupka.

Izvršenje sudskih odluka

Član 30.

Imovina čije je raspolaganje ograničeno, u skladu sa ovim zakonom, može biti predmet izvršenja po pravnosnažnoj sudskoj odluci u cilju zaštite savesnih trećih lica.

Ukidanje rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom

Član 31.

(1) Ako razlozi za donošenje rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom prestanu da postoje, ministar nadležan za poslove finansija dužan je da ukine rešenje, u skladu sa odredbama zakona kojim je uređen opšti upravni postupak.

(2) Rešenje kojim se ukida rešenje o ograničavanju raspolaganja imovinom dostavlja se pravnom ili fizičkom licu kod koga se imovina nalazi, označenom licu, Direkciji za upravljanje oduzetom imovinom, Upravi, nadležnom javnom tužilaštvu, organu nadležnom za bezbednosne i obaveštajne poslove, ministarstvu nadležnom za spoljne poslove, kao i

drugim državnim organima kojima je rešenje o ograničavanju raspolaganja imovinom dostavljeno.

(3) Dostavljanje rešenja kojim se ukida rešenje o ograničavanju raspolaganja imovinom vrši se u skladu sa pravilima opšteg upravnog postupka.

VI. GODIŠNJI IZVEŠTAJ

Član 32.

Vlada podnosi godišnji izveštaj o sprovođenju ovog zakona Narodnoj skupštini do kraja marta tekuće godine za prethodnu godinu.

VII. NADZOR

Organ nadležan za vršenje nadzora

Član 33.

(1) Uprava za sprečavanje pranja novca vrši nadzor nad primenom odredaba ovog zakona.

(2) Ako Uprava u vršenju nadzora utvrdi postojanje nepravilnosti ili nezakonitosti u primeni ovog zakona, dužna je da:

- 1) zahteva otklanjanje nepravilnosti i nedostataka u roku koji sama odredi;
- 2) podnese zahtev nadležnom organu za pokretanje odgovarajućeg postupka;
- 3) preduzme druge mere i radnje za koje je zakonom ovlašćena.

VIII. KAZNE NE ODREDBE

Privredni prestupi

Član 34.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 3.000.000 dinara, u skladu sa zakonom, kazniće se za privredni prestup pravno lice ako:

- 1) prilikom obavljanja posla ili delatnosti ne utvrdi da li ima poslova ili drugih sličnih odnosa sa označenim licem (član 21. stav 1);
- 2) ne ograniči raspolaganje imovinom označenog lica, ne obavesti upravu ili je ne obavesti najkasnije u roku od 24 časa (član 21. stav 2);
- 3) učini dostupnom svoju ili tuđu imovinu označenom licu, licu koje označeno lice direktno ili indirektno poseduje ili kontroliše, kao i licu koje postupa u ime i za račun označenog lica ili po njegovim instrukcijama (član 21. stav 2);
- 4) ne dostavi svu pisanu ili elektronsku dokumentaciju (član 21. stav 3);
- 5) ne ograniči raspolaganje imovinom na osnovu rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom (član 24. stav 5).

(2) Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara.

Prekršaji

Član 35.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara, u skladu sa zakonom, kazniće se za prekršaj odgovorno lice u sudu, organizaciji nadležnoj za vođenje registra privrednih subjekata, udruženja, zadužbina, fondacija ili javni beležnik ako:

- 1) upiše u registar privredno društvo, udruženje, zadužbinu, fondaciju ili sačini, odnosno potvrdi ugovor o prometu nepokretnosti (član 22. stav 2);
- 2) obaveštenje o neizvršenju upisa u registar privrednih subjekata, udruženja, zadužbina, fondacija ili o odbijanju sačinjavanja, odnosno potvrđivanja ugovora o prometu nepokretnosti ne dostavi upravi (član 22. stav 3).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

- 1) prilikom obavljanja posla ili delatnosti ne utvrdi postojanje poslova ili drugih sličnih odnosa sa označenim licem (član 22. stav 1);
- 2) ne obavesti upravu ili je ne obavesti najkasnije u roku od 24 časa (član 22. stav 1);
- 3) ne ograniči raspolaganje imovinom označenog lica (član 22. stav 2);
- 4) učini dostupnom svoju ili tuđu imovinu označenom licu, licu koje označeno lice direktno ili indirektno poseduje ili kontroliše, kao i licu koje postupa u

- ime i za račun označenog lica ili po njegovim instrukcijama (član 22. stav 2);
- 5) ne dostavi svu pisanu ili elektronsku dokumentaciju (član 22. stav 3);
- 6) ne ograniči raspolaganje imovinom na osnovu rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom (član 24. stav 5).

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36.

Vlada utvrđuje listu lica koja se upisuju u Registar označenih lica u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 37.

Ministar nadležan za poslove finansija u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona doneće propise iz člana 22. stav 5. i člana 23. stav 3. ovog zakona.

X. STUPANJE NA SNAGU

Član 38.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

III.

O B R A Z L O Ž E N J E

ZAKON

O

RESTRIKTIVNIM MERAMA ZBOG TEŠKIH POVREDA LJUDSKIH PRAVA

Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava usklađen je sa Jedinstvenim metodološkim pravilima za izradu propisa koja je propisao Zakonodavni odbor

Narodne skupštine.¹ Postojeća uporednopravna iskustva u vezi sa uvođenjem individualnih restriktivnih mera, između ostalog, počivaju na integralnim zakonodavnim aktima koji u celosti normiraju ovu materiju (npr. SAD, Kanada, Evropska unija). U izradi ovog Zakona korišćeni su relevantni međunarodni izvori, posebno dokumenti Evropske unije.²

Obrazloženje ovog Zakona urađeno je polazeći od sadržine i forme obrazloženja koji su propisani Poslovníkom Narodne skupštine Republike Srbije (čl. 151). Obrazloženje, između ostalog sadrži: 1) ustavni, odnosno pravni osnov za donošenje propisa; **2) razloge za donošenje propisa;** 3) objašnjenje osnovnih pravnih instituta i pojedinačnih rešenja; 4) procenu finansijskih sredstava potrebnih za sprovođenje propisa, koja obuhvata i izvore obezbeđenja tih sredstava; 5) opšti interes zbog kojeg se predlaže povratno dejstvo, ako predlog zakona sadrži odredbe s povratnim dejstvom; 6) razloge za donošenje zakona po hitnom postupku; 7) razloge zbog kojih se predlaže da propis stupi na snagu pre osmog dana od dana objavljivanja; 8) pregled odredaba važećeg propisa koje se menjaju, odnosno dopunjuju. Uz predlog zakona, predlagač dostavlja izjavu da je predlog zakona usklađen s propisima Evropske unije, ili da ne postoji obaveza usklađivanja. Obrazloženje može da sadrži i analizu efekata propisa (...) na koga će i kako će najverovatnije uticati rešenja u propisu, da li su pozitivne posledice donošenja propisa takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti, koje će se mere tokom primene propisa preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem propisa namerava i dr.³

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Primarni ustavni osnovi za donošenje Zakona o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava sadržani su u odredbama člana 1, člana 3. i člana 18. Ustava Republike Srbije, kao i u poglavlju o ljudskim i manjinskim pravima i slobodama (čl. 18-81).⁴

¹ *Jedinstvena metodološka pravila za izradu propisa*, "Službeni glasnik RS", br. 21/2010.

² Uporedi: Odluka Saveta Evropske unije (CFSP) 2020/1999 i Uredba Saveta Evropske unije 2020/1998.

³ Poslovnik Narodne skupštine – Prečišćen tekst, "Službeni glasnik RS", br. 20/2012.

⁴ Ustav Republike Srbije, "Službeni glasnik RS", br. 98/2006, 115/2021.

- Republika Srbija je (...) zasnovana na vladavini prava (...) ljudskim i manjinskim pravima i slobodama i pripadnosti evropskim principima i vrednostima. (član 1);
- Vladavina prava je osnovna pretpostavka Ustava i počiva na neotuđivim ljudskim pravima. (član 3. stav 1);
- Odredbe o ljudskim i manjinskim pravima tumače se u korist unapređenja vrednosti demokratskog društva, saglasno važećim međunarodnim standardima ljudskih i manjinskih prava, kao i praksi međunarodnih institucija koje nadziru njihovo sprovođenje. (član 18. stav 3).

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

IDEJA LJUDSKIH PRAVA. Ideja ljudskih prava počiva na konceptu da ljudska bića, samim tim što su ljudska bića imaju urođena i neotuđivi prirodna prava, nezavisno od državnog poretka ili drugih faktora kao što su državljanstvo, etnička pripadnost, verska opredeljenost ili rodna orijentacija. Usvajanjem posebnog zakona o restriktivnim merama kao ciljanih sankcija, za razliku od parcijalne izmene i dopune postojećih zakona, Srbija bi se pridružila rastućoj grupi država, i posebno Evropskoj uniji, koje su privržene globalnom pristupu kažnjava lica koja se odgovorna za teške povrede ljudskih prava (tzv. globalno Magnitski zakonodavstvo).

RAZLOZI I CILJEVI. Primarni razlozi za donošenje Zakona o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava su unapređenje nacionalne i globalne zaštite od teških povreda ljudskih prava u skladu sa principima i savremenim globalnim tendencijama koje proističu iz slova i duha međunarodnih konvencija koje je Republika Srbija ratifikovala, koje poštuje i koje primenjuje, između ostalog: Opšta deklaracija o pravima čoveka UN (1948); Evropska konvencija o ljudskim pravima osnovnim slobodama (1950); Pakt o građanskim i političkim pravima UN (1966); Pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima UN (1966). Opšti cilj donošenja ovog zakona je unapređenje kolektivne bezbednosti i prepoznavanje Srbije kao zemlje koja se zalaže za globalnu zaštitu ljudskih prava. Specifični ciljevi su stvaranje odgovarajuće normative i institucionalne infrastrukture kojom se ciljano

sprečava prisustvo stranih lica umešanih u teške povrede ljudskih prava i ograničava raspolaganje imovinom ovih lica. Prilikom izrade ovog Zakona, kao reference uzeti su međunarodni, odnosno evropski instrumenati koji se odnose na sankcionisanje odgovornih lica za teške povrede prava, posebno dokumenti Evropske unije iz 2020. godine (Uredba Saveta (EU) 2020/1998 od 7. decembra 2020 o restriktivnim merama za ozbiljna kršenja i kršenja ljudskih prava i Odluka Saveta (CFSP) 2020/1999 od 7. decembra 2020 o restriktivnim merama za ozbiljna kršenja i kršenja ljudskih prava).

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

(1) OSNOVNE ODREDBE (čl. 1-7). Osnovne odredbe u okviru uvodnog poglavlja ovog Zakona, sadrže odredbe koje se odnose na predmet i cilj zakona (čl. 1-2), na nadležnost i primenu zakona (čl. 3-4), kao i na osnovna načela (čl. 5-7).

1) Predmet i cilj zakona (čl. 1-2). Ovom odredbom utvrđuje se da predmet zakona, u smislu propisivanja restriktivnih mera protiv označenih stranih fizičkih i pravnih lica zbog teških povreda ljudskih prava i uređuje postupak njihovog označavanja, kao i uspostavljanje Registra označenih lica, nadležnost organa za uvođenje restriktivnih mera, kao i prava i obaveze fizičkih i pravnih lica povodom primene ovog zakona (čl. 1). Cilj zakona je uvođenje restriktivnih mera kao ciljanih sankcija protiv označenih stranih fizičkih i pravnih lica zbog teških povreda ljudskih prava. Osnovni razlog za uvođenje restriktivnih mera kao ciljanih sankcija usmerenih pojedinačno protiv konkretnog fizičkog ili pravnog lica zbog teških povreda ljudskih prava je otklanjanja osnovnih nedostataka međunarodnih i/ili nacionalnih restriktivnih mera ograničavanja i sankcija, koje po pravilu, u najvećoj meri pogađaju i nedužne građane jedne zemlje (čl. 2).⁵ Takođe, ovaj zakon bi se primenjivao i povodom vršenja koruptivnih radnji koje su povezane sa teškim povredama ljudskih prava

2) Nadležnost i primena zakona (čl. 3-4). Vlada Republike Srbije nadležna je za

⁵ Zakon o međunarodnim merama ograničavanja ("Službeni glasnik RS", br. 10/2016): "Ovim zakonom propisuje se postupak sprovođenja međunarodnih mera ograničavanja koje Republika Srbija uvodi, primenjuje ili ukida na osnovu pravnih akata donetih od strane Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju, drugih međunarodnih organizacija čiji je Republika Srbija član, kao i pravnih akata drugih međunarodnih organizacija, kada je to u spoljnopolitičkom interesu Republike Srbije." (čl. 1).

primenu ovog zakona (čl. 3). Zakon se primenjuje na strana fizička lica unutar ili izvan teritorije Republike Srbije,⁶ kao i na pravna lica unutar ili izvan teritorije Republike Srbije koje je osnovano ili registrovano u skladu sa zakonom Republike Srbije⁷, kao i na ona pravna lica koja celini ili delimično obavljaju delatnost na teritoriji Republike Srbije. Zakon se ne primenjuje na državljane Republike Srbije. (čl. 4).

3) Osnovna načela (čl. 5-7). Načelom zakonitosti i pravičnosti (čl. 5) obezbeđuje se da uvođenje restriktivnih mera mora biti zakonito i pravično i u skladu sa ciljem zbog kojih se uvode, kao i da lica protiv kojih se mere uvode imaju pravo na sudsku i drugu pravnu zaštitu i odbranu u skladu sa zakonom. Načelom transparentnosti i srazmernosti (čl. 6) obezbeđuje se da svaka radnja ili odluka u postupku uvođenje restriktivnih mera mora biti javno dostupna, temeljno obrazložena i lako razumljiva, kao i da se prilikom uvođenja mera licu ima primeniti ona propisana mera koja je povoljnija ukoliko se i time ostvaruje svrha utvrđena ovim zakonom. Načelom tačnosti i bezbednosti podataka (čl. 7) obezbeđuje se da podaci u registru označenih lica moraju biti tačni, potpuni i ažurni, da podaci moraju biti zaštićeni od nezakonitog ili slučajnog uništenja, gubitka ili izmene podatka, svakog neovlašćenog pristupa podacima ili njihovog neovlašćenog odavanja ili drugih vidova nezakonite obrade, kao i da lični podaci fizičkih lica moraju biti bezbedni i zaštićeni u skladu sa propisima o zaštiti podataka o ličnosti.⁸

(2) POVREDE LJUDSKIH PRAVA (čl. 8-9). Norme u okviru poglavlja zakona o povredi

⁶ Zakon o strancima ("Službeni glasnik RS", br. 24/2018, 31/2018, 63/2023): "Ovim zakonom se uređuju uslovi za ulazak, kretanje, boravak i vraćanje stranaca, kao i nadležnost i poslovi organa državne uprave Republike Srbije, u vezi sa ulaskom, kretanjem, boravkom stranaca na teritoriji Republike Srbije i njihovim vraćanjem iz Republike Srbije." (čl. 1).

⁷ Zakon o postupku registracije u Agenciji za privredne registre ("Službeni glasnik RS", br. 99/2011, 83/2014, 31/2019): "Ovim zakonom uređuje se postupak registracije, evidentiranja i objavljivanja podataka i dokumenata koji su, u skladu sa posebnim zakonom, predmet registracije, evidencije i objavljivanja u registrima i evidencijama koje vodi Agencija za privredne registre, kao i druga pitanja od značaja za registraciju, evidenciju i objavljivanje." (čl. 1).

⁸ Zakon o zaštiti podataka o ličnosti ("Službeni glasnik RS", br. 87/2018): "Ovim zakonom uređuje se pravo na zaštitu fizičkih lica u vezi sa obradom podataka o ličnosti i slobodni protok takvih podataka, načela obrade, prava lica na koje se podaci odnose, obaveze rukovalaca i obrađivača podataka o ličnosti, kodeks postupanja, prenos podataka o ličnosti u druge države i međunarodne organizacije, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, pravna sredstva, odgovornost i kazne u slučaju povrede prava fizičkih lica u vezi sa obradom podataka o ličnosti, kao i posebni slučajevi obrade. Ovim zakonom uređuje se i pravo na zaštitu fizičkih lica u vezi sa obradom podataka o ličnosti koju vrše nadležni organi u svrhe sprečavanja, istrage i otkrivanja krivičnih dela, gonjenja učinilaca krivičnih dela ili izvršenja krivičnih sankcija, uključujući sprečavanje i zaštitu od pretnji javnoj i nacionalnoj bezbednosti, kao i slobodni protok takvih podataka." (čl. 1).

ljudskih prava, sadrže odredbe koje se odnose na definiciju teških povreda ljudskih prava (čl. 8), kao i upućujuće norme u pogledu shodne primene instrumenata međunarodnog prava (čl. 9).

1) Teške povrede ljudskih prava (čl. 8). Ovom odredbom određeno je koje se povrede ljudskih prava po definiciji smatraju da predstavljaju teške povrede ljudskih prava (npr. genocid, ropstvo). Ovom odredbom takođe je određeno koje se povrede ljudskih prava pod određenim okolnostima mogu smatrati teškim povredama (npr. trgovinu ljudima, krijumčarenje migranata).

2) Shodna primena instrumenata međunarodnog prava (čl. 9). Ovom odredbom određena je shodna primena instrumenata međunarodnog prava u definisanju teških povreda ljudskih prava (npr. Konvencija o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida, Konvencija protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja), i posebno Uredbe, odnosno Odluke Saveta Evropske unije godine o restriktivnim merama za ozbiljna kršenja i kršenja ljudskih prava iz decembra 2020.

(3) OZNAČENA LICA (čl. 10-16). Norme poglavlja o označenim licima, sadrže odredbe koje se odnose na Registar označenih lica (čl. 10), definiciju označenog lica (čl. 11), opravdano uverenje i postupak označavanja lica (čl. 12-15), kao i na sudsku zaštitu (čl. 16).

1) Registar označenih lica (čl. 10). Registar označenih fizičkih i pravnih lica protiv kojih su uvedene restriktivne mere zbog teških povreda ljudskih prava uspostavlja, vodi i ažurira Uprava za sprečavanje pranja novca.⁹ Registar sadrži informacije potrebne za utvrđivanje identiteta fizičkih ili pravnih lica. Za fizička lica ove informacije uključuju: ime i prezime, pseudonim(e), datum i mesto rođenja, adresu prebivališta, odnosno boravišta, državljanstvo, broj pasoša i broj lične isprave, pol, zanimanje i funkciju. Za pravna lica ove informacije uključuju: naziv(e), mesto, datum i broj upisa u registar, kao i mesto poslovanja. Registar označenih lica posebno sadrži i razloge zbog kojih je fizičko ili pravno lice upisano u

⁹ Uprava za sprečavanje pranja novca je organ uprave u sastavu Ministarstva finansija (<http://www.apml.gov.rs/>). Uprava obavlja finansijsko-informacione poslove, tj. prikuplja, obrađuje, analizira i prosleđuje nadležnim organima informacije, podatke i dokumentaciju koju pribavlja u skladu sa ovim zakonom i vrši druge poslove koji se odnose na sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa zakonom. Kao finansijskoobaveštajna služba Republike Srbije, Uprava razmenjuje informacije sa partnerskim službama u svetu preko zaštićenog vebsajta Egmont grupe i učestvuje u međunarodnoj saradnji.

Registar. Ovom odredbom propisano je da se licu koje se upisuje u Registar mora se pružiti mogućnost da se o tome izjasni, odnosno ukoliko je lice već upisano u Registar, da se izjasni o novim dokazima i drugim okolnostima i promenama u Registru. Spisak fizičkih ili pravnih lica u Registru označenih lica pregleda se u redovnim intervalima, a najmanje svakih 12 meseci. Spisak označenih fizičkih i pravnih lica iz Registra označenih lica objavljuje se na internet stranici Uprave za sprečavanje pranja novca.

2) Označeno lice (čl. 11). Ovom odredbom data je zakonska definicija označenog lica, kao fizičko ili pravno lice, odnosno grupa, udruženje ili drugi entitet, registrovano ili neregistrovano, protiv kojeg su uvedene restriktivne mere i koje je po tom osnovu upisano na listi u Registru označenih lica. Označeno lice je i svako drugo lice koje se dovodi u vezu sa označenim licima, kao i lica koja postupaju u ime ili po nalogu označenih lica ili koja sa označenim licima imaju interesni odnos.

3) Opravdano uverenje i postupak za označavanje lica (čl. 12-15). Ovim odredbama definisano je tzv. opravdano uverenje (da su izvršila teške povrede ljudskih prava) kao zakonski osnov za označavanje lica. Opravdano uverenje je onaj stepen uverenja koji razuman čovek prosečnih intelektualnih sposobnosti može steći na osnovu dokaza, odnosno činjenica koje su opštepoznate ili dokazive, kao i verodostojnih informacija kojima raspolažu nadležni državni organi (čl. 12). Postupak za označavanje lica sprovodi Vlada na osnovu predloga nadležnih organa koji obavezno sadrži obrazloženu osnovu opravdanog uverenja da je fizičko, odnosno pravno lice odgovorno za teške povrede ljudskih prava (čl. 13). Vlada rešenjem odlučuje o stavljanju lica na listu lica koja se upisuju u Registar označenih lica dostavlja se lično označenom licu. Rešenje se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije"¹⁰ i na zvaničnim internet stranicama Uprave za sprečavanje pranja novca i ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove. (čl. 14). Zahtev za stavljanje na listu lica koja se upisuju u Registar označenih lica i ograničavanje raspolaganja imovinom ili sredstvima učinjen od strane druge države, dostavlja se diplomatskim putem. Zahtev mora biti obrazložen. Rešenje se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije" i na zvaničnim

¹⁰ Zakon o objavljivanju zakona i drugih propisa i akata ("Službeni glasnik RS", br. 45/2013): "U Službenom glasniku se, u skladu sa ovim zakonom, obavezno objavljuju: (...) presude Evropskog suda za ljudska prava, odluke ugovornih tela Ujedinjenih nacija za zaštitu ljudskih prava, propisi koje donose imaoći javnih ovlašćenja, drugi akti za koje je to određeno zakonom, prečišćeni tekstovi i ispravke akata." (čl. 2).

internet stranicama Uprave za sprečavanje pranja novca, ministarstva nadležnog za spoljne poslove i ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove (čl. 15).

4) Sudska zaštita (čl. 16). Protiv rešenja Vlade kojim je označeno lice stavljeno na listu lica koja se upisuju u Registar označenih lica nije dopuštena žalba, ali je obezbeđena sudska zaštita u vidu upravnog spora kod nadležnog suda. Posebni razlozi za pokretanje upravnog spora su pogrešno utvrđeni identitet lica i nepostojanje osnova za upis lica na listu u Registru označeni lica. Nadležni sud dužan je da donose odluku u roku od 30 dana od dana podnošenja tužbe.¹¹

(4) RESTRIKTIVNE MERE (čl. 17-19). Norme poglavlja o restriktivnim merama, sadrže odredbe koje se odnose na pojam restriktivnih mera (čl. 17), na restriktivne mere protiv fizičkih lica (čl. 18), kao i odredbe koje se odnose na opravdana odstupanja od restriktivnih mera prema fizičkim licima. Zakonodavstvo Srbije poznaje određene posebne oblike restriktivnih mera prema stranim državljanima, recimo "Odbijanje izdavanja vize" (čl. 36),¹² kao i u odnosu na ograničavanje raspolaganja imovinom (u kontekstu sprečavanja terorizma

¹¹ Zakon o upravnim sporovima ("Službeni glasnik RS", br. 111/2009): "Ovim zakonom uređuje se predmet upravnog spora, nadležnost za rešavanje upravnih sporova, stranke, pravila postupka, pravna sredstva i izvršenje donetih sudskih presuda. Ovim zakonom obezbeđuje se sudska zaštita pojedinačnih prava i pravnih interesa i zakonitost rešavanja u upravnim i drugim Ustavom i zakonom predviđenim pojedinačnim stvarima." (čl. 1).

¹² Zakon o strancima ("Službeni glasnik RS", br. 24/2018, 31/2018, 63/2023) navodi 17 posebnih tačaka u vezi sa odbijanjem izdavanja vize (među kojima nije i stavka "povreda ljudskih prava"). Tako, "Diplomatsko-konzularno predstavništvo će odbiti zahtev za izdavanje vize ako: 1) stranac uz zahtev za izdavanje vize priloži putnu ispravu koja ne ispunjava uslove; 2) stranac ne ispunjava uslove za ulazak u drugu državu ili vraćanje u državu porekla ili državu uobičajenog boravka; 3) je na snazi zaštitna mera udaljenja ili mera bezbednosti proterivanja stranca, odnosno zabrana ulaska; 4) stranac nema potvrdu o vakcinisanju ili drugi dokaz da nije oboleo, a dolazi sa područja zahvaćenog epidemijom; 5) stranac nema putno zdravstveno osiguranje za period nameravanog boravka u Republici Srbiji; 6) stranac predstavlja neprihvatljiv bezbednosni rizik za zaštitu bezbednosti Republike Srbije i njenih građana; 7) stranac podnese zahtev za izdavanje vize za kraći boravak u Republici Srbiji, a tokom poslednjih 180 dana je boravio 90 dana; 8) se utvrdi da u vezi sa ulaskom i boravkom stranaca na teritoriji Republike Srbije postoji negativna procena bezbednosnog rizika; 9) postoji opravdana sumnja da boravak neće koristiti u nameravanu svrhu; 10) stranac priloži falsifikovanu putnu ispravu; 11) postoji opravdana sumnja u verodostojnost propratne dokumentacije koja je priložena uz zahtev za vizu ili u verodostojnost njegove izjave; 12) stranac ne priloži dokaz o dovoljnom iznosu sredstava za izdržavanje za vreme trajanja planiranog boravka i za povratak u državu porekla ili državu uobičajenog boravišta; 13) postoji opravdana sumnja da neće napustiti Republiku Srbiju pre isteka roka važenja vize, odnosno da postoji mogućnost nezakonite migracije po ulasku u Republiku Srbiju; 14) postoji opravdana sumnja da neće postupati u skladu sa pravnim poretkom Republike Srbije; 15) je očigledno da je brak zaključen ili vanbračna zajednica uspostavljena iz koristi u cilju dobijanja vize; 16) se lično ne odazove na poziv diplomatsko-konzularnog predstavništva Republike Srbije; 17) se utvrdi da ne ispunjava uslove potrebne za izdavanje vize za duži boravak." (čl. 31, st.1).

i širenja oružja za masovno uništenje).¹³

1) Pojam restriktivnih mera (čl. 17). Restriktivne mere predstavljaju ciljane sankcije zbog teških povrede ljudskih prava protiv označenih stranih fizičkih lica. Restriktivnih mera protiv fizičkih lica mogu biti zabrana ulaska u Republiku Srbiju i/ili ograničavanje raspolaganja imovinom. Restriktivna mera kao ciljane sankcije zbog teških povrede ljudskih prava protiv pravnih lica je ograničavanje raspolaganja imovinom.

2) Restriktivne mere protiv fizičkih lica (čl. 18). Ovom odredbom definisano je fizičko lice kao strano označeno fizičko lice koje nema državljanstvo Republike Srbije, a protiv kojeg se uvode restriktivne mere i koje je upisano na listi u Registru označenih lica. Restriktivne mere protiv fizičkih lica su sprečavanje ulazaka na teritoriju Republike Srbije ili tranzit preko njene teritorije, posebno: a) odbijanjem izdavanja, odnosno poništavanje ili ukidanje izdate vize za boravak na teritoriji Republike Srbije ili tranzit preko njene teritorije, b) odbijanje ulaska stranom fizičkom licu koje ima važeću vizu, licu kojem nije potreba viza ili licu koje može ući na teritoriji Republike Srbije sa važećom ličnom kartom. Ove restriktivne mere primeniće se i na fizička lica koja pružaju finansijsku, tehničku ili materijalnu podršku ili na drugi način učestvuju u radnjama teških povreda ljudskih prava, posebno u njihovom planiranju, usmeravanju, naručivanju, pomaganju, pripremi, olakšavanju ili podsticanju, kao i na fizička lica koja su povezana sa navedenim licima. Osim navedenih mera, protiv fizičkih lica mogu se primeniti i restriktivne mere ograničavanja raspolaganja imovinom.

3) Opravdana odstupanja od restriktivnih mera prema fizičkim licima (čl. 19). Odstupanje od primene restriktivnih mera protiv fizičkih lica kojima se sprečava ulazak na teritoriju Republike Srbije ili tranzit preko njene teritorije dozvoljeno je u opravdanim situacijama, između ostalog, ukoliko je Republika Srbija prema međunarodnom pravu ima obaveze: a) kao zemlja domaćin međunarodne međuvladine organizacije; b) kao zemlja domaćin međunarodne konferencije sazvane ili pod pokroviteljstvom Ujedinjenih nacija; c) prema multilateralnom sporazumu o dodeljivanju privilegija i imuniteta. Ova odredba primenjuje se i u slučaju kada je Republika Srbija domaćin Organizacije za evropsku

¹³ Zakon o ograničavanju raspolaganja imovinom u cilju sprečavanja terorizma i širenja oružja za masovno uništenje ("Sl. glasnik RS", br. 29/2015, 113/2017, 41/2018): "Ovim zakonom propisuju se, u cilju sprečavanja terorizma i širenja oružja za masovno uništenje radnje i mere za ograničavanje raspolaganja imovinom označenih lica, nadležnost državnih organa za primenu tih mera, kao i prava i obaveze fizičkih i pravnih lica u primeni odredaba ovog zakona." (čl. 1).

bezbednost i saradnju (OEBS). Osim toga, odstupanje od primene restriktivnih mera protiv fizičkih lica moguće je i drugim u opravdanim situacijama, između ostalog: ukoliko je putovanje opravdano hitnom humanitarnom potrebom; ukoliko je putovanje opravdano zbog prisustva međudržavnim sastancima ili sastancima na kojima se vodi politički dijalog koji neposredno promoviše političke ciljeve zbog kojih su uvedene restriktivne mere, posebno ako je u pitanju okončanje teških povreda ljudskih prava; ukoliko to neophodno za vođenje sudskog ili drugog pravnog postupka. Odluku kojom odobrava odstupanje donosi Vlada i ograničena je isključivo na svrhu zbog koje odobrenje dato.

(5) OGRANIČAVANJE RASPOLAGANJA IMOVINOM (čl. 20-31). Norme poglavlja o restriktivnim merama u vidu ograničavanja raspolaganja imovinom sadrže odredbe koje se odnose na definiciju restriktivnih mera ograničavanja raspolaganja imovinom (čl. 20), obavezu neposrednog izveštavanja (čl. 21), obavezu pregleda registara privrednih subjekata i ugovora o prometu nepokretnosti (čl. 22), postupanje Uprave za sprečavanje pranja novca i obavezu izrade izveštaja (čl. 23), donošenju rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom, odnosno donošenje obaveštenja da rešenje nije doneto (čl. 24-25). Norme ovog poglavlja takođe sadrže i odredbe o trajanju ograničavanja raspolaganja imovinom i upravljanju imovinom čije je raspolaganje ograničeno (čl. 26-27), odredbe o sudskoj zaštiti (čl. 28), kao i odredbe o dozvoljenom korišćenju dela imovine (čl. 29), izvršenju sudskih odluka (čl. 30) i ukidanju rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom (čl. 31).

1) Restriktivne mere ograničavanja raspolaganja imovinom (čl. 20). Restriktivne mere ograničavanja raspolaganja imovinom mogu se primeniti prema fizičkom i prema pravnom licu (st. 1). Pod imovinom se podrazumeva sva finansijska sredstva, sva imovinu bilo koje vrste, pokretna ili nepokretna, materijalna ili nematerijalna, bez obzira kako je stečena, zatim, isprave ili instrumenti u bilo kojoj formi, kojima se dokazuje svojina ili interes u odnosu na imovinu (npr. bankarski krediti, putnički i bankovni čekovi, novčane uputnice, deonice, hartije od vrednosti, obveznice, menice, akreditivi, kamata, dividenda ili drugi prihod naplaćen na osnovu ili nastao iz tih sredstava ili imovine i dr). Imovina označenog lica je imovina koja se nalazi u svojini ili državini označenog lica ili kojom označeno fizičko ili pravno lice posredno ili neposredno upravlja (st. 2-3). Ograničavanje raspolaganja imovinom podrazumeva zabranu prenosa, konverzije, raspolaganja i premeštanja imovine ili

upravljanje tom imovinom na osnovu odluke nadležnog državnog organa (st. 4). Restriktivne mere obuhvataju mere kojima se ograničava raspolaganje imovinom, svim finansijskim sredstvima i svim ekonomskim resursima u posedu, vlasništvu, na raspolaganju ili pod kontrolom fizičkih ili pravnih lica, odnosno grupa, udruženje ili drugih entiteta koji su odgovorni za teške povrede ljudskih prava, u smislu ovog zakona, zatim lica koji pružaju finansijsku, tehničku ili materijalnu podršku ili koja na drugi način učestvuju u takvim radnjama, između ostalog planiranjem, usmeravanjem, naručivanjem, pomaganjem, pripremom, olakšavanjem ili poticanjem takvih radnji, kao i sa njima povezanih drugih lica (st. 5. tač. 1-3). Nije dopušteno da se u bilo kom obliku finansijska sredstva ili ekonomski resursi neposredno ili posredno, u celosti ili delimično stave na raspolaganje ovim fizičkim ili pravnim licima ili drugim entitetima (st. 6).

2) Neposredna obaveza izveštavanja (čl. 21). Svako pravno ili fizičko lice, tzv. obavezno lice, dužno je da prilikom vršenja delatnosti ili obavljanja poslovanja utvrdi da li je u poslovnim ili drugim sličnim odnosima sa nekim označenim fizičkim ili pravnim licem. Ukoliko obavezno lice utvrdi da ima, dužno je da odmah ograniči raspolaganje imovinom označenog lica i o tome obavesti Upravu za sprečavanje pranja novca najkasnije u roku od 24 časa (st. 1). Obavezno lice dužno je da ograniči raspolaganje imovinom označenog lica do prijema rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom ili obaveštenja da rešenje nije doneto, a najduže sedam dana od dana dostavljanja obaveštenja Upravi za sprečavanje pranja novca. Osim toga, obavezno lice ne sme učiniti dostupnom svoju ili tuđu imovinu označenom licu, licu koje označeno lice direktno ili indirektno poseduje ili kontroliše, kao i licu koje postupa u ime i za račun označenog lica ili po njegovim instrukcijama (st. 2). Obavezno lice dužno je da uz obaveštenje Upravi za sprečavanje pranja novca dostavi osnovne podatke kao što su ime i prezime i adresu fizičkog lica, odnosno naziv i sedište pravnog lica, kao i pisanu ili elektronsku dokumentaciju i druge informacije od značaja za identifikaciju lica, imovine, poslovnih ili drugih odnosa. Obaveštenje i informacije dostavljaju se u pisanoj ili elektronskoj formi, a ako se dostavljaju telefonskim putem, obaveštenje se mora potvrditi u pisanoj formi. (st. 3-4).

3) Upis u registar privrednih subjekata i ugovor o prometu nepokretnosti (čl. 22). Agencija koja je nadležna za vođenje registra privrednih subjekata, udruženja, zadužbina,

fondacija, kao i sudovi i javni beležnici dužni su pre upisa u registar privrednih subjekata, udruženja, zadužbina ili fondacija, odnosno pre sačinjavanja ili potvrđivanja ugovora o prometu nepokretnosti da pregledaju listu lica upisanih u Registar označenih lica (st. 1). Upis u registar privrednih subjekata, odnosno drugih organizacija neće se izvršiti, niti će se sačiniti i potvrditi ugovor o prometu nepokretnosti, ukoliko je označeno lice predloženo za direktora, odgovorno lice ili većinskog vlasnika privrednog subjekta, udruženja, zadužbine, fondacije ili ako je označeno lice ugovorna strana kod prometa nepokretnosti (st. 2). Obaveštenje o neizvršenju upisa u registar privrednih subjekata, odnosno drugih organizacija ili o odbijanju sačinjavanja i potvrđivanja ugovora o prometu nepokretnosti dostavlja se Upravi za sprečavanje pranja novca u najkraćem roku. (st. 3). Radnje i mere iz ovog člana odnose se i na lice koje postupa u ime i za račun označenog lica ili po njegovim instrukcijama. (st. 4). Propisana je obaveza ministra nadležnog za poslove finansija, da na predlog Uprave za sprečavanje pranja novca, propisom uredi način dostavljanja obaveštenja (st. 5) u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona (v. član 37).

4) Postupanje Uprave (čl. 23). Uprava za sprečavanje pranja novca može da zahteva podatke o licu i njegovoj imovini od državnih organa, organizacija i lica kojima su poverena javna ovlašćenja koja su dužni da Upravi, bez odlaganja, a najkasnije narednog radnog dana od dana prijema zahteva, dostave sve podatke kojima raspolažu o označenom licu i imovini koju poseduje (st. 1). Uprava za sprečavanje pranja novca, bez odlaganja, a u naročito opravdanim okolnostima u roku od tri dana od dana dostavljanja obaveštenja ili informacije od strane obaveznih lica (v. član 21), sačinjava izveštaj i bez odlaganja ga dostavlja ministru nadležnom za poslove finansija. Izveštaj sadrži podatke o identitetu prijavljenog lica i imovini koje su dostavili državni organi i organizacije i lica kojima su poverena javna ovlašćenja, zaključak da li je prijavljeno lice označeno lice i da li imovina podleže ograničavanju raspolaganja. (st. 2). Propisana je obaveza ministra nadležnog za poslove finansija, da na predlog Uprave za sprečavanje pranja novca, propisom uredi način na koji državni organi i organizacije i lica kojima su poverena javna ovlašćenja dostavljaju podatke o licu i imovini (st. 3) u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona (v. član 37).

5) Rešenje o ograničavanju raspolaganja imovinom i Obaveštenje da rešenje nije doneto (čl. 24-25). Ako po prijemu izveštaja Uprave za sprečavanje pranja novca (v. član 23,

stav 2), ministar nadležan za poslove finansija utvrdi da se radi o licu, odnosno imovini koja podleže ograničavanju raspolaganja, bez odlaganja, rešenjem nalaže ograničavanje raspolaganja imovinom tog lica. Rešenje o ograničavanju raspolaganja imovinom obavezno sadrži: 1) podatke o označenom licu; 2) podatke o imovini čije raspolaganje se ograničava; 3) označavanje da će imovinom upravljati Direkcija za upravljanje oduzetom imovinom,¹⁴ u skladu sa zakonom; 4) označavanje lica kojima se rešenje dostavlja. (čl. 24. st. 1-2). Rešenje o ograničavanju raspolaganja imovinom dostavlja se pravnom ili fizičkom licu kod koga se imovina nalazi, označenom licu, Direkciji za upravljanje oduzetom imovinom, Upravi za sprečavanje pranja novca, nadležnom javnom tužilaštvu, organu nadležnom za bezbednosne i obaveštajne poslove, ministarstvu nadležnom za spoljne poslove, ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove, kao i drugim državnim organima koji mogu biti povezani sa imovinom označenom u tom rešenju. (čl. 24. st. 3). Dostavljanje rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom vrši se, u skladu sa pravilima opšteg upravnog postupka. (čl. 24. st. 4).¹⁵ Pravno ili fizičko lice kod koga se imovina nalazi dužno je da ograniči raspolaganje imovinom na osnovu rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom. (čl. 24. st. 5). Ukoliko po prijemu izveštaja od Uprave za sprečavanje pranja novca, ministar nadležan za poslove finansija utvrdi da se ne radi o označenom licu ili o imovini koja podleže ograničavanju raspolaganja, odnosno da nema uslova za ograničavanje raspolaganja imovinom, dužan je da bez odlaganja, u pisanoj formi, obavesti obavezno lice koje je obaveštenje dostavilo da može da nastavi aktivnosti koje je obustavilo. Obaveštenje o obaveznom licu ministar dostavlja i Upravi za sprečavanje pranja novca. (st. 25).

6) Trajanje ograničavanja raspolaganja imovinom i upravljanje imovinom čije je raspolaganje ograničeno (čl. 26-27). Propisano je da ograničavanje raspolaganja imovinom traje sve dok se lice nalazi na listi lica koja su upisana u Registar označenih lica, odnosno do odluke nadležnog suda u upravnom sporu donete na osnovu ovog zakona (v. član 28). Ministar nadležan za poslove finansija ima obavezu da dva puta godišnje, na predlog Uprave

¹⁴ Direkcija za upravljanje oduzetom imovinom je samostalni upravni organ u sastavu Ministarstva pravde, osnovan Zakonom o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela ("Sl. glasnik RS", br. 32/2013, 94/2016, 35/2019). "Direkcija za upravljanje oduzetom imovinom je organ u sastavu Ministarstva pravde, koji ima svojstvo pravnog lica i obavlja poslove predviđene ovim zakonom. Poslove iz svoje nadležnosti Direkcija vrši po službenoj dužnosti ili po odluci javnog tužioca ili suda. Državni i drugi organi, organizacije i javne službe dužni su da bez odlaganja postupe po zahtevu Direkcije." (čl. 8).

¹⁵ Zakon o opštem upravnom postupku ("Službeni glasnik RS", br. 18/2016, 95/2018): "Dostavljanje" (čl. 72-78).

za sprečavanje pranja novca, a po pribavljenom mišljenju nadležnih državnih organa (v. član 14, stav 1), razmotri opravdanost daljeg ograničavanja raspolaganja imovinom (čl. 26). Upravljanje imovinom čije je raspolaganje ograničeno na osnovu ovog zakona vrši Direkcija za upravljanje oduzetom imovinom, u skladu sa zakonom. (čl. 27).

7) Sudska zaštita (čl. 28). Protiv konačnog rešenja ministra nadležnog za poslove finansija o ograničavanju raspolaganja imovinom ne može se izjaviti žalba. Međutim, protiv rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom može se pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda čime se ostvaruje sudska zaštita, posebno u pogledu ostvarivanja načela zakonitosti i srazmernosti (v. član 5 i član 6) u postupku primene restriktivnih mera ograničavanja raspolaganja imovinom (st. 1).¹⁶ Posebni razlozi za pokretanje upravnog spora su da lice kome je ograničeno raspolaganje imovinom nije označeno lice i da imovina čije je raspolaganje ograničeno nije imovina čije se raspolaganje mora ograničiti u skladu sa ovim zakonom. Upravni spor se može pokrenuti, u skladu sa ovim zakonom, za vreme trajanja ograničenja raspolaganja imovinom i ne odlaže izvršenje rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom. (st. 2-3).

8) Izvršenje sudskih odluka (čl. 30). Imovina čije je raspolaganje ograničeno može biti predmet izvršenja po pravnosnažnoj sudskoj odluci (npr. u parničnom postupku) u cilju zaštite tzv. savesnih trećih lica.

9) Ukidanje rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom (čl. 31). Ukoliko razlozi za donošenje rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom prestanu da postoje, ministar dužan je da ukine rešenje, u skladu sa odredbama zakona kojim je uređen opšti upravni postupak.¹⁷ Rešenje kojim se ukida rešenje o ograničavanju raspolaganja imovinom dostavlja se pravnom ili fizičkom licu kod koga se imovina nalazi, označenom licu, Direkciji za upravljanje oduzetom imovinom, Upravi, nadležnom javnom tužilaštvu, organu nadležnom za bezbednosne i obaveštajne poslove, ministarstvu nadležnom za spoljne poslove, kao i

¹⁶ Zakon o upravnim sporovima ("Službeni glasnik RS", br. 111/2009). Vidi napomenu u fusnoti 9.

¹⁷ Zakon o opštem upravnom postupku ("Službeni glasnik RS", br. 18/2016, 95/2018): "Ukidanje rešenja - (1) Drugostepeni organ ili nadzorni organ rešenjem može na zahtev stranke ili po službenoj dužnosti u celini ili delimično ukinuti rešenje: (...) 3) kad je to posebnim zakonom određeno. (2) Ako ne postoji drugostepeni organ ili nadzorni organ, organ koji je doneo prvostepeno rešenje ukinuće, na zahtev stranke ili po službenoj dužnosti, rešenje u celini ili delimično." (čl. 184, st. 1, tač. 3; st. 2).

drugim državnim organima kojima je rešenje o ograničavanju raspolaganja imovinom dostavljeno. Dostavljanje rešenja kojim se ukida rešenje o ograničavanju raspolaganja imovinom vrši se u skladu sa pravilima opšteg upravnog postupka.¹⁸

(6) GODIŠNJI IZVEŠTAJ (čl. 32). Kao posebno poglavlje izdvojena je norma o obavezi Vlade da do kraja marta tekuće godine podnosi godišnji izveštaj za prethodnu godinu.

(7) NADZOR (čl. 33). Norme poglavlja o nadzoru sadrže odredbe o organu koji nadležan za vršenje nadzora. U tom smislu, Uprava za sprečavanje pranja novca vrši nadzor nad primenom odredaba ovog zakona. Ukoliko Uprava u vršenju nadzora utvrdi postojanje nepravilnosti ili nezakonitosti u primeni ovog zakona, dužna je da: a) zahteva otklanjanje nepravilnosti i nedostataka u roku koji sama odredi (npr. ispravku podataka u Registru); b) podnese zahtev nadležnom organu za pokretanje odgovarajućeg postupka (npr. za prekršajnu odgovornost) i c) preduzme druge mere i radnje za koje je zakonom ovlašćena (npr. predlog Vladi da se lice upiše na listu u Registru označenih lica).

(8) KAZNENE ODREDBE (čl. 34-35). Norme poglavlja o kaznenim odredbama, sadrže odredbe koje se odnose na novčane kazne za privredne prestupe (čl. 34), odnosno odredbe koje se odnose na novčane kazne za prekršaje (čl. 35).

(1) Privredni prestupi (čl. 34). Ovom odredbom, u skladu sa zakonom,¹⁹ propisane su, u zavisnosti od okolnosti slučaja i težine povrede, novčane kazne u rasponu od 100.000 do 3.000.000 dinara za pravno lice ukoliko: a) prilikom obavljanja posla ili delatnosti ne utvrdi da li ima poslova ili drugih sličnih odnosa sa označenim licem (član 20. stav 1); b) ne ograniči raspolaganje imovinom označenog lica, ne obavesti Upravu ili je ne obavesti najkasnije u roku od 24 časa (član 20. stav 2); c) učini dostupnom svoju ili tuđu imovinu označenom licu, licu koje označeno lice direktno ili indirektno poseduje ili kontroliše, kao i licu koje postupa u ime i za račun označenog lica ili po njegovim instrukcijama (član 20. stav 2); d) ne dostavi svu pisanu ili elektronsku dokumentaciju (član 20. stav 3); e) ne ograniči raspolaganje imovinom

¹⁸ Zakon o opštem upravnom postupku ("Službeni glasnik RS", br. 18/2016, 95/2018): "Dostavljanje" (čl. 72-78).

¹⁹ Zakon o privrednim prestupima ("Sl. list SFRJ", br. 4/77, 36/77, 14/85, 10/86 (prečišćen tekst), 74/87, 57/89, 3/90, "Sl. list SRJ", br. 27/92, 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96, 64/2001, "Sl. glasnik RS", br. 101/2005): „Privredni prestup je društveno štetna povreda propisa o privrednom ili finansijskom poslovanju koja je prouzrokovala ili je mogla prouzrokovati teže posledice i koja je propisom nadležnog organa određena kao privredni prestup.” (čl. 2. st. 1).

na osnovu rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom (član 23. stav 5). Za privredni prestup osim pravnog lica, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara.

(2) Prekršaji (čl. 35). Ovom odredbom, u skladu sa zakonom,²⁰ propisane su, u zavisnosti od okolnosti slučaja i težine povrede, novčane kazne u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara prekršaj odgovornog lica u sudu, organizaciji nadležnoj za vođenje registra privrednih subjekata, udruženja, zadužbina, fondacija ili javnog beležnika ukoliko: a) upiše u registar privredno društvo, udruženje, zadužbinu, fondaciju ili sačini, odnosno potvrdi ugovor o prometu nepokretnosti (član 21. stav 2) b) obaveštenje o neizvršenju upisa u registar privrednih subjekata, udruženja, zadužbina, fondacija ili o odbijanju sačinjavanja, odnosno potvrđivanja ugovora o prometu nepokretnosti ne dostavi Upravi (član 21. stav 3). Osim toga, novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ukoliko: a) prilikom obavljanja posla ili delatnosti ne utvrdi postojanje poslova ili drugih sličnih odnosa sa označenim licem (član 21. stav 1); b) ne obavesti Upravu ili je ne obavesti najkasnije u roku od 24 časa (član 21. stav 1); c) ne ograniči raspolaganje imovinom označenog lica (član 21. stav 2); d) učini dostupnom svoju ili tuđu imovinu označenom licu, licu koje označeno lice direktno ili indirektno poseduje ili kontroliše, kao i licu koje postupa u ime i za račun označenog lica ili po njegovim instrukcijama (član 21. stav 2); e) ne dostavi svu pisanu ili elektronsku dokumentaciju (član 21. stav 3); f) e ograniči raspolaganje imovinom na osnovu rešenja o ograničavanju raspolaganja imovinom (član 23. stav 5).

(9) PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (čl. 36-38). Norme ovog poglavlja sadrže odredbe koje se odnose rok od 180 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona u okviru kojeg je Vlada dužna da utvrdi listu lica koja se upisuju u Registar označenih lica (čl. 36), rok od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona za donošenje propisa iz člana 21. stav 3. i člana 22. stav 3. ovog zakona (čl. 37). Odredbom člana 38. propisano je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

²⁰ Zakon o prekršajima ("Službeni glasnik RS", br. 65/2013, 13/2016, 98/2016, 91/2019, 91/2019, 112/2022): "Prekršaj je protivpravno delo koje je zakonom ili drugim propisom nadležnog organa određeno kao prekršaj i za koje je propisana prekršajna sankcija." (čl. 2).

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA

Procena finansijskih sredstava potrebnih za sprovođenje Zakona o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava utvrdiće se nakon usvajanja predloga ovog zakona.

V. POVRATNO DEJSTVO ZAKONA

Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava ne predviđa povratno dejstvo zakona.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava ne predviđa donošenje ovog zakona po hitnom postupku.

VII. STUPANJE NA SNAGU PRE OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA

Zakonom o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava ne predlaže se da propis stupi na snagu pre osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

VIII. PREGLED ODREĐABA KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Na Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava pregled odredaba važećeg propisa koje se menjaju, odnosno dopunjuju ne može se primeniti.

Prilog: Izjava o usklađenosti sa propisima Evropske unije²¹

(1) Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa i obrađivač.

(2) Naziv propisa:

- Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava
- Law on Restrictive Measures Against Serious Breaches of Human Rights

(3) Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane²² (Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa: Na normativnu sadržinu Zakona o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava odnose se odredba o opštim načelima i poštovanju ljudskih prava (čl. 2) i odredba o zaštiti ličnih podataka (čl. 81):

- Opšta načela - Poštovanje demokratskih načela i ljudskih prava, proglašanih u Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima i definisanih u Evropskoj konvenciji o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, Završnom aktu iz Helsinkija i Pariskoj povelji za novu Evropu, poštovanje načela međunarodnog prava, uključujući punu saradnju sa Međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju, vladavine prava, kao i načela tržišne privrede u skladu sa Dokumentom Bonske konferencije KEBS o privrednoj saradnji, predstavljajući osnov unutrašnje i spoljne politike strana i činiće suštinske elemente ovog sporazuma. (čl. 2);
- Zaštita ličnih podataka - Srbija će uskladiti svoje zakonodavstvo koje se odnosi na zaštitu ličnih podataka sa komunitarnim zakonodavstvom i ostalim evropskim i međunarodnim propisima o privatnosti, nakon stupanja na snagu ovog sporazuma. Srbija će formirati jedno ili više nezavisnih nadzornih tela sa dovoljno finansijskih i ljudskih resursa kako bi efikasno nadzirala i garantovala primenu nacionalnog zakonodavstva o zaštiti ličnih podataka. Strane će sarađivati u

²¹ Ministarstvo za evropske integracije, ovrazac izjave o usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije (<https://www.mei.gov.rs/srl/dokumenta/nacionalna-dokumenta/instrumenti-za-uskladjivanje-propisa>)

²² Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/2008).

ispunjenju ovog cilja. (čl. 81).

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma:

- za Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava nema prelaznog roka za usklađivanje sa odredbama Sporazuma.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma:

- na Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava nije primenljiva ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma:

- na Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava nisu primenljivi razlozi za ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma.

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

- na Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava nije primenljiva veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

- Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava usklađen je sa Uredbom Saveta (EU) 2020/1998 od 7. decembra 2020. godine o restriktivnim merama za ozbiljna kršenja i kršenja ljudskih prava i Odlukom Saveta (CFSP) 2020/1999 od 7. decembra 2020. godine o restriktivnim merama za ozbiljna kršenja i kršenja ljudskih prava.

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima:

- na Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava nije primenljivo navođenje primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

- na Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava primenljiva je usklađenost sekundarnih izvora prava Evropske unije i to: a) Uredba Saveta (EU) 2020/1998 od 7.

decembra 2020. godine o restriktivnim merama za ozbiljna kršenja i kršenja ljudskih prava i b) Odluka Saveta (CFSP) 2020/1999 od 7. decembra 2020. godine o restriktivnim merama za ozbiljna kršenja i kršenja ljudskih prava.

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima:

- na Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava nije primenljivo navođenje ostalih izvora prava Evropske unije.

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost:

- na Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava nisu primenljivi razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost.

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije:

- na Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava nije predviđen rok za postizanje potpune usklađenosti sa propisima Evropske unije.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

- Zakonom o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava kao domaćim propisom ne vrši se prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije, niti se vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

- Prethodno navedeni izvori prava Evropske unije nisu prevedeni na srpski jezik.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?
- Zakon o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava nije preveden na neki službeni jezik Evropske unije.
8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.
- Nije predviđena, ali nije ni isključena saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti Zakona o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava.

Prilog: Procena uticaja na osnovna prava i na socijalna pitanja (tabela)²³

Analiza procenjenih efekata Zakona o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava na osnova prava i na socijalna pitanja. Najvažniji međusobno povezani uticaji odnose se na ljudska prava i slobode, odnosno na imovinska prava i sloboda poslovanja, pravo na efikasnu sudsku zaštitu i pristup ličnim podacima. Analiza procenjenih efekata na životnu sredinu nije prikazana iz razloga što tih posebnih uticaja nema.

Kategorija uticaja	Tabela 1 Analiza procenjenih uticaja na osnovna prava	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?	
		Da	Ne
Dostojanstvo	Da li opcija utiče na dostojanstvo ljudi, njihovo pravo na život ili integritet osobe?		x
Sloboda	Da li opcija utiče na pravo na slobodu pojedinaca?		x
	Da li opcija utiče na pravo osobe na privatnost?	x	
	Da li opcija utiče na pravo na brak ili zasnivanje porodice?		x
	Da li opcija utiče na pravnu, ekonomsku ili socijalnu zaštitu pojedinaca ili porodice?		x
	Da li opcija utiče na slobodu misli, savesti ili religije?		x
	Da li opcija utiče na slobodu izražavanja?		x
	Da li opcija utiče na slobodu okupljanja ili udruživanja?		x
Lični podaci	Da li opcija uključuje obradu ličnih podataka?	x	
	Da li su zagarantovana prava pojedinca na pristup, pravno sredstvo i prigovor?	x	
	Da li je način na koji se obrađuju lični podaci	x	

²³ Branko Radulović, Predrag Simić, *Priručnik za analizu efekata javnih politika i propisa*, Republički sekretarijat za javne politike, Beograd, april 2020.

	jasan i dobro zaštićen?		
Azil	Da li ova opcija utiče na pravo na azil?		x
Imovinska prava	Da li će imovinska prava biti pogođena?	X	
	Da li opcija utiče na slobodu poslovanja?	X	
Ravnopravan tretman (polova)	Da li opcija štiti princip jednakosti pred zakonom?	x	
	Da li je verovatno da će određene grupe biti oštećene direktno ili indirektno diskriminacijom (npr. diskriminacija na osnovu roda, rase, boje kože, etničke pripadnosti, političkog ili drugog mišljenja, starosti ili seksualne orijentacije)?		x
	Da li opcija utiče na prava osoba sa invaliditetom?		x
Dečja prava	Da li opcija utiče na prava deteta?		x
Dobra administracija	Da li će se administrativne procedure postati manje jednostavne?		x
	Da li je to pogođeno načinom na koji administracija donosi odluke (transparentnost, proceduralni rok, pravo na pristup dosijeu itd.)?		x
	O krivičnom zakonu i predviđenim kaznama: da li su pogođena prava okrivljenog?		x
	Da li je ugrožen pristup pravdi?	x	

Kategorija uticaja	Tabela 2 Analiza procenjenih socijalnih uticaja	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?	
		Da	Ne
Poslovi (kada utiče na radna mesta, ima i ekonomski uticaj)	Da li će se povećati trenutni broj radnih mesta?		x
	Da li će trenutni broj radnih mesta biti smanjen?		x
	Da li su to pogođena poslovima u određenom poslovnom sektoru?		x
	Da li će to imati uticaja na nivo plaćanja?		x
	Da li će to uticati na lakše pronalaženje posla?		x
Regionalni socijalni uticaji	Da li su socijalni uticaji koncentrisani u određenom regionu ili gradu?		x
Uslovi rada	Da li su ugrožena prava radnika?		x
	Da li su predviđeni ili ukinuti standardi za rad u opasnim uslovima?		x
	Da li će to uticati na to kako se razvija socijalni dijalog između zaposlenih i poslodavaca?		x
Socijalno uključ enje	Da li će to imati uticaja na siromaštvo?		x
	Da li je pogođen pristup šemama socijalne zaštite?		x
	Da li će se cena osnovnih dobara i usluga promeniti?		x
	Da li će to uticati na finansiranje ili organizaciju šema socijalne zaštite?		x
Obrazovanje	Da li će to imati uticaja na osnovno obrazovanje?		x
	Da li će to imati uticaja na srednje obrazovanje?		x

	Da li će to imati uticaja na visoko obrazovanje?		x
	Da li će to uticati na stručno osposobljavanje?		x
	Da li će to uticati na obrazovanje radnika i celoživotno učenje?		x
	Da li će to imati uticaja na organizaciju ili strukturu obrazovnog sistema?		x
	Da li će to imati uticaja na akademsku slobodu i samoupravu?		x
Kultura	Da li opcija utiče na kulturnu raznolikost?		x
	Da li opcija utiče na finansiranje kulturnih organizacija?		x
	Da li opcija utiče na mogućnosti da ljudi iskoriste kulturne aktivnosti ili učestvuju u njima?		x
	Da li opcija utiče na očuvanje kulturnog nasleđa?		x
Privreda	Da li utiče na troškove građana i privrede (posebno za mala i srednja preduzeća)		x
Upravljanje	Da li opcija utiče na sposobnost građana da učestvuju u demokratskom procesu?		x
	Da li se prema svakoj osobi postupa jednako?	x	
	Da li će javnost biti bolje informisana o određenim pitanjima?	x	
	Da li opcija utiče na način funkcionisanja političkih partija?		x
	Da li će to imati uticaja na civilno društvo?		x
Javno zdravlje i bezbednost	Da li će to imati uticaja na život ljudi, kao što su očekivano trajanje života ili stopa smrtnosti?		x
	Da li će to uticati na kvalitet hrane?		x
	Da li će se rizik po zdravlje zbog štetnih materija povećavati ili smanjivati?		x
	Da li će doći do zdravstvenih efekata zbog promena nivoa buke ili kvaliteta vazduha, vode i / ili tla?		x
	Da li će doći do zdravstvenih efekata zbog promena u upotrebi energije?		x
	Da li će doći do zdravstvenih efekata zbog promena u odlaganju otpada?		x
	Da li će to uticati na način života ljudi, poput nivoa interesovanja za sport, promene u ishrani ili promene u upotrebi duvana ili alkohola?		x
	Postoje li određene grupe koje se suočavaju sa mnogo većim rizicima od ostalih (određenih faktorima, kao što su starost, pol, invalidnost, socijalna grupa ili region)?		x
Kriminal i bezbednost	Da li su povećane šanse za hvatanje kriminalaca?	x	
	Da li je povećana potencijalna dobit od kriminala?		x
	Da li utiče na nivo korupcije?	x	
	Da li utiče na izvršenje sprovođenje zakona?	x	
	Da li utiče na prava i bezbednost žrtava kriminala?	x	